

Idéoplæg

Himmerlands Renseanlæg skal udbygges og fremtidssikres for kommende krav til rensning af spildevandet

Indkaldelse af forslag og ideer

Idéfase: 27. maj til 24. juni 2025

De 3 kommuner: Mariagerfjord, Rebild og Vesthimmerland har i samarbejde med de 3 forsyninger: Ren Forsyning Mariagerfjord, Rebild Vand og Spildevand samt Vesthimmerlands Forsyning (samlet Fællesrensning Himmerland) besluttet at gennemføre en ny miljøkonsekvensvurdering inkl. ny vurdering af påvirkningen på vandmiljøet og Natura 2000-områder for det fælleskommunale renseanlæg Himmerlands Renseanlæg i Hadsund.

Der er i 2020 givet tilladelse til at gennemføre samme projekt som det her foreslåede. Miljø- og fødevareklagenævnet har dog i deres afgørelse fra 2. juli 2024 fundet mangler i den tidligere udarbejdede miljøkonsekvensvurdering, som betyder, at projektet skal undergå en fornyet miljøkonsekvensbehandling for at kunne realiseres.

Den fornyede behandling af projektet gør det muligt at sikre forbedrede rensekrav til Himmerlands Renseanlæg.

Et øget fokus på vandmiljøet og herunder udledning fra renseanlæg, både med hensyn til næringsstoffer og miljøfarlige forurenende stoffer gør, at Fællesrensning Himmerland har udvidet det oprindelige projekt med udbygning af et ekstra rensetrin i forhold til at forbedre vandmiljøet.

De 3 kommuner og Fællesrensning Himmerland har igangsat en ny miljøkonsekvensvurderingsproces, som også inkluderer et omfattende monitoringsprogram (prøvetagningsprogram). Monitoringsprogrammet sikrer, at der indsamles tilstrækkelig viden om både tilledning og udledning af spildevand til og fra de renseanlæg i de 3 kommuner, som er involveret i projektet. Der måles bl.a. på næringsstofferne kvælstof, fosfor og iltforbrugende stoffer, samt på flere udvalgte miljøfarlige forurenende stoffer, som erfaringsmæssigt er kendt fra spildevand. Der tages højde for årstidsvariationen, og derfor udføres monitoringen henover ét helt år.

Monitoringsprogrammet skal sikre og dokumentere, om der i sidste ende kan udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, som kan sikre en tilladelse til projektet (§ 25 tilladelse efter Miljøvurderingsloven), og derved sikre, at der kan gives en ny udledningstilladelse til Himmerlands Renseanlæg.

Det er hverken i kommunernes eller forsyningernes interesse at udlede spildevand, som ikke lever op til de krav, der er til vandmiljøet og derved risikerer at skade naturen. Det er således både kommunernes og forsyningernes interesse at finde en løsning på tværs af kommunegrænser, der er til gavn for både lokalt og regionalt vandmiljø i både Limfjorden, Mariager Fjord og Aalborg Bugt.

Idéfasen - forslag og idéer ønskes

For projekter af denne størrelsesorden skal der udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, som belyser projektets virkning på miljøet. Første led i planlægningsprocessen er en idéfase. Her har alle borgere, foreninger, interesseorganisationer og andre myndigheder mulighed for at komme med forslag og idéer til indholdet i miljøkonsekvensrapporten. På den måde kan flest mulige hensyn indgå i den videre planlægning. Denne folder, giver en kort præsentation af projektet og de forhold, der vil blive undersøgt nærmere i miljøkonsekvensrapporten.

HOVEDSPØRGSMÅL

En række hovedspørgsmål vil sammen med relevante forslag og idéer fra idéfasen blive belyst i den kommende VVM-redegørelse/miljøvurdering.

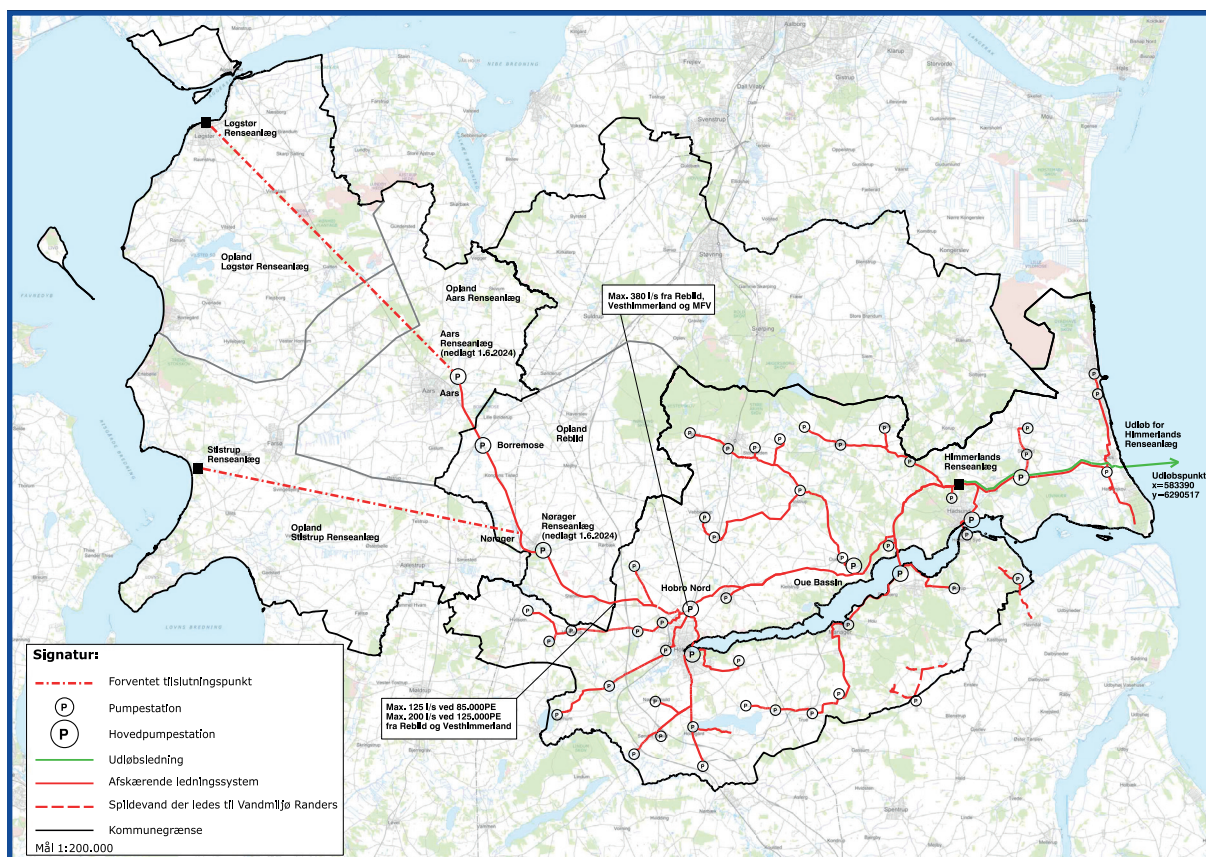
1. Kommer det til at støje og eller lugte
2. Hvordan berøres trafikken?
3. Hvordan påvirkes nærliggende naturområder?
4. Bliver badeforholdene forringet?

Er der andet, du synes der skal undersøges?

Projektets historik og beskrivelse

Et fælles renseanlæg.

I 2017 var Rebild Vand og Spildevand og Vesthimmerlands Forsyning udfordret, da eksisterende renseanlæg i de 2 kommuner stod for at skulle renoveres, udbygges eller nedlægges. Samtidig stod Mariagerfjord Vand (nu Ren Forsyning Mariagerfjord) over for et behov for udvidelse af Mariagerfjord Renseanlæg (nu Himmerlands Renseanlæg).

Kortet viser hvorledes spildevandet i dag ledes til Himmerlands Renseanlæg og de planlagte ledninger fra Løgstør og Stistrup renseanlæg.

Det blev derfor besluttet at igangsætte et projekt med at samle rensningen fra de omfattede renseanlæg i Vesthimmerlands Kommune og Rebild Kommune på Himmerlands Renseanlæg (tidl. Mariagerfjord Renseanlæg) og udbygge renseanlægget til den nødvendige kapacitet.

Med projektet vil de hårdt belastede vandområder i Limfjorden, samt flere højt målsatte vandløb i Himmerland undgå udledning af rensset spildevand. Men samtidig medførte projektet en volumenmæssig merudledning af rensset spildevand til Kattegat (Aalborg Bugt).

Der blev gennemført en miljøkonsekvensvurderingsproces i henhold til Miljøvurderingsloven og der blev udarbejdet en miljøkonsekvensrapport inkl. Natura 2000-vurdering og i 2020 meddelte Rebild-, Vesthimmerlands- og Mariagerfjord kommuner de nødvendige tilladelser, som omfattede etablering af afskærende ledninger fra renseanlæg i Vesthimmerland og Rebild kommuner frem til Himmerlands Renseanlæg i Hadsund, samt tilladelse til at udvide Himmerlands Renseanlæg til at kunne rense og udlede spildevandet fra 225.000 PE (svarende til 9 mio. m³ årligt) med mulighed for senere udvidelse til 275.000 PE (11 mio. m³ årligt).

Både tilladelsen efter Miljøvurderingsloven § 25 og udledningstilladelsen blev i 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Det blev fra klagenævnet ikke angivet at sagen havde opsættende virkning. De 3 forsyninger valgte derfor i 2021 med accept fra de 3 kommuner, at starte anlægsprocessen med afskæring og udbygning af Himmerlands Renseanlæg.

I dag ledes der derfor spildevand fra Aars i Vesthimmerlands Kommune samt fra Nørager i Rebild Kommune til Himmerlands Renseanlæg. Anlægget er nu udbygget til at kunne rense spildevandet fra 225.000 PE, og der er etableret et mikrofilter på afløbet fra renseanlægget (3. rensetrin). Der er siden tilslutningen af spildevandet fra Vesthimmerland og Rebild Kommuner målt en gennemsnitlig belastning på Himmerlands Renseanlæg på 126.940 PE og målinger viser, at der ikke er sket en merudledning af kvælstof, fosfor og organisk stof til Aalborg Bugt.

I sommeren 2024 hjemviste Miljø- og Fødevareklagenævnet både § 25-tilladelsen og udledningstilladelsen, med begrundelse i at der var fejl i de beregnende udledninger fra de nedlagte renseanlæg i Vesthimmerlands og Rebild kommuner, og at der derfor var tvivl om påvirkningen på vandmiljøet og Natura 2000.

Lovliggørelse og udarbejdelse af ny miljøkonsekvensvurdering

Det projekt som skal undergå en miljøkonsekvensvurdering omfatter en lovliggørelse af det allerede udførte anlægsarbejde (spildevandsledninger og foreløbig udbygning af Himmerlands Renseanlæg), samt en udbygning af renseanlægget til en samlet kapacitet på 325.000 PE med en årlig udledning på 10. mio. m³ rensed spildevand til Aalborg Bugt, inkl. etableringen af et ekstra rensetrin.

Moniteringsprogrammet skal identificere hvilke næringsstoffer, miljøfarlige forurenende stoffer m.m. der vil findes i det rensede spildevand fra Himmerlands Renseanlæg i fremtiden. Moniteringsprogrammet skal desuden klarlægge hvordan det ekstra rensetrin skal designes og hvilken teknologi der skal anvendes.

Udledningen vil forsat skulle ske via den eksisterende udløbsledning med udledningspunkt ca. 3,8 km ud fra kysten ved Als.

Udbygningen af Himmerland Renseanlæg forventes ikke at medføre natur- eller andre miljøpåvirkninger end det forholdene medfører i dag på renseanlæg. Emissionerne fra renseanlægget forventes også at forblive uændret.

Ønsket om at samle rensningen af spildevandet på Himmerlands Renseanlæg begrundes primært i:

- At større renseanlæg kan sikre en bedre og mere kontinuerlig rensning end mindre anlæg, både miljømæssigt og økonomisk
- At Himmerlands Renseanlæg har så god tilstand og nyere teknologi, at det kan udbygges forholdsvis billigt i forhold til at hver forsyning foretager udbygning af egne eksisterende ældre renseanlæg.
- at Kattegat er en mere robust recipient end f.eks. Limfjorden og Mariagerfjord.

Udledningspunktet for renseanlægget er beliggende ca. 3,8 km uden for kysten i Kattegat. Havet her er en del af Natura-2000 området Aalborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord og målsat i vandområdeplanerne. Et led i miljøkonsekvensvurderingen er at undersøge om udledningen af rensset spildevand vil påvirke vandmiljøet og den marine natur, der vil derfor blive lavet konkrete vurderinger i henhold til bestemmelserne i EU's naturbeskyttelsesdirektiver (vandramme-, fuglebeskyttelse- og habitatdirektiver) således at det sikres at udledningen kan ske uden at være i strid med EU's strenge lovgivning og derved ikke medføre skade på havmiljøet.

De nuværende krav til udledningen af rensset spildevand forventes forsat at skulle gælde for den kommende udledning. Der vil i fremtiden udledes mere rensset spildevand svarende til ca. 10 mio. m³ om året ved en øget behandling af spildevand op til 325.000 PE, end der sker i dag. I dag udledes ca. 5,6 mio. m³ om året.

Selvom der volumenmæssigt sker en øget udledning af vand forventes det at det med den forbedrede rensning af spildevandet på det topmoderne renseanlæg ikke vil medføre en samlet merudledning af hverken kvælstof, fosfor, iltforbrugende stoffer eller miljøfarlige forurenende stoffer. Dette vil blive dokumenteret i miljøkonsekvensrapporten.

	Vand m3/døgn	Vand m3/år	Organisk stof COD kg/år	Suspenderet stof kg/år	Total N kg/år	Total P kg/år
Tilladelse 2012	15.500	5.660.000	424.310	113.150	38.630	2.260
Udbygning 325.000 PE	27.400	10.000.000	232.750	54.675	38.650	3.250
Merudledning ved 325.000 PE	11.900	4.340.000	- 191.560	- 58.475	20	990

Tabel 1: Udledning til Aalborg Bugt (Kattegat) tilladt i 2012 og ansøgt 2025

Lovgrundlag

Etablering og opgradering af renseanlæg til mere end 150.000 PE er opført på miljøvurderingslovens bilag 1 stk. 13 som omfatter projekter som er obligatorisk omfattet af krav om miljøkonsekvensvurdering. Fællesrensning Himmerland har indsendt en ansøgning hvor de beder Mariagerfjord Kommune som myndighed om, at igangsætte en miljøkonsekvensvurderings proces af projektet jf. miljøvurderingslovens § 15, stk. 1.

Den videre proces

Miljøkonsekvensrapporten, vil blive udarbejdet af Fællesrensning Himmerland og vil blive offentliggjort i en 8 ugers høringsperiode, sammen med udkast til § 25-tilladelse og udkast til udledningstillades. Her får borgerne mulighed for at komme med bemærkninger til indholdet i miljøkonsekvensvurderingen. Indkomne bemærkninger vil indgå i kommunernes afsluttende myndighedsbehandling af ansøgningen fra Fællesrensning Himmerland.

En udbygning af renseanlægget kan ikke påbegyndes før de nødvendige tilladelser er meddelt.

Forslag og idéer

FORSLAG OG IDÉER

Forslag og idéer til emner, der ønskes belyst i miljøkonsekvensrapporten, sendes til Mariagerfjord Kommune via mail: raadhus@mariagerfjord.dk, spildevand@mariagerfjord.dk eller som brev til Mariagerfjord Kommune, Nordre Kajgade 1, 9500 Hobro, senest den 24. juni 2025.

Vil du vide mere?

Spørgsmål kan rettes til Mariagerfjord Kommune på mail: spildevand@mariagerfjord.dk.

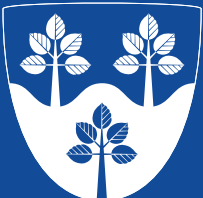
Idèoplægget kan ses på kommunens hjemmeside: www.mariagerfjord.dk

Mariagerfjord
Kommune

Vesthimmerlands
Kommune

Rebild
KOMMUNE